

บทสรุปรายงาน

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and Medium Enterprises: SMEs) คือองค์ประกอบหลักของวิสาหกิจในประเทศไทยที่มีบทบาทสำคัญต่อเศรษฐกิจมหภาคของประเทศ ทั้งด้านการผลิตและการจ้างงาน โดยในปี พ.ศ. 2562 ประเทศไทยมีจำนวน SMEs มากกว่า 3.1 ล้านราย คิดสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 99.53 ของจำนวนวิสาหกิจทั้งประเทศ ก่อให้เกิดการจ้างงานมากถึง 12,060,369 ตำแหน่ง คิดเป็นร้อยละ 69.48 ของการจ้างงานทั้งประเทศ และสร้างผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) ได้ถึง 5.96 ล้านล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 35.3 ของ GDP ทั้งประเทศ

ในปี พ.ศ. 2562 ได้มีการปรับเปลี่ยนนิยามของ SMEs ใหม่ โดยได้แบ่งวิสาหกิจขนาดย่อมออกเป็น 2 กลุ่มย่อย ได้แก่ วิสาหกิจขนาดย่อย (Micron Enterprise) ซึ่งหมายถึง กิจการผลิตสินค้า กิจการให้บริการ กิจการค้าส่ง หรือกิจการค้าปลีก ที่มีรายได้ต่อปีไม่เกิน 1.8 ล้านบาท และมีจำนวนการจ้างงานไม่เกิน 5 คน และวิสาหกิจขนาดย่อม (Small Enterprise) ซึ่งหมายถึง กิจการผลิตสินค้าที่มีจำนวนการจ้างงานไม่เกิน 50 คน หรือมีรายได้ต่อปีไม่เกิน 100 ล้านบาท หรือกิจการบริการ กิจการการค้าส่ง หรือกิจการค้าปลีก มีจำนวนการจ้างงานไม่เกิน 30 คน หรือมีรายได้ต่อปีไม่เกิน 50 ล้านบาท ในขณะที่วิสาหกิจขนาดกลาง (Medium Enterprise) หมายถึง กิจการผลิตสินค้าที่มีจำนวนการจ้างงานเกินกว่า 50 คน แต่ไม่เกิน 200 คน หรือมีรายได้ต่อปีเกินกว่า 100 ล้านบาท แต่ไม่เกิน 500 ล้านบาท หรือกิจการบริการ กิจการการค้าส่ง หรือกิจการค้าปลีก ที่มีจำนวนการจ้างงานเกินกว่า 30 คน แต่ไม่เกิน 100 คน หรือมีรายได้ต่อปีเกินกว่า 50 ล้านบาท แต่ไม่เกิน 300 ล้านบาท

จากการปรับนิยามของ SMEs ใหม่ในปี พ.ศ. 2562 ทำให้พบว่าวิสาหกิจขนาดย่อยถือเป็นองค์ประกอบหลักของวิสาหกิจในประเทศไทย โดยมีสัดส่วนสูงถึง 85.7 ของจำนวนวิสาหกิจทั้งหมดของประเทศ ในขณะที่วิสาหกิจขนาดย่อมมีสัดส่วนร้อยละ 12.5 และวิสาหกิจขนาดกลางมีสัดส่วนเพียงร้อยละ 1.3 ของจำนวนวิสาหกิจทั้งหมดของประเทศ อย่างไรก็ตาม เนื่องจากวิสาหกิจขนาดกลางมีขนาดใหญ่กว่าวิสาหกิจขนาดย่อยและขนาดย่อมเป็นอย่างมาก ไม่ว่าจะพิจารณาจากรายได้หรือการจ้างงาน ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาเครื่องชี้วัดศักยภาพและโอกาสในการเติบโตสำหรับวิสาหกิจขนาดย่อยและขนาดย่อม โดยเฉพาะ เพื่อใช้ประโยชน์ในการวิเคราะห์สถานการณ์ของวิสาหกิจขนาดย่อยและขนาดย่อม รวมทั้งใช้ประโยชน์ในการกำหนดนโยบายส่งเสริมและสนับสนุนวิสาหกิจขนาดย่อยและขนาดย่อมที่มีความเหมาะสมต่อไป

จากความสำคัญของวิสาหกิจขนาดย่อยและขนาดย่อม และความจำเป็นของเครื่องชี้วัดศักยภาพและโอกาสในการเติบโตสำหรับวิสาหกิจขนาดย่อยและขนาดย่อม โดยเฉพาะ โครงการนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาโครงสร้างการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดย่อยและขนาดย่อม เพื่อพัฒนาเครื่องชี้วัดที่สะท้อนศักยภาพและการเติบโตในการดำเนินธุรกิจ และองค์ประกอบอื่นๆ ของวิสาหกิจขนาดย่อยและขนาดย่อม เพื่อพัฒนาฐานข้อมูล และเครื่องชี้วัดที่สะท้อนศักยภาพและการเติบโตในการดำเนินธุรกิจ ทั้งในปัจจุบันและอนาคตของวิสาหกิจขนาดย่อยและขนาดย่อม รวมถึงปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อวิสาหกิจขนาดย่อยและขนาดย่อมในสาขาต่างๆ และเพื่อใช้ประโยชน์ในการวิเคราะห์และเตือนภัยทางเศรษฐกิจสำหรับวิสาหกิจขนาดย่อยและขนาดย่อม และเป็นข้อมูลสนับสนุนสำหรับหน่วยงานในการจัดทำนโยบายและแผนงานในการสนับสนุนวิสาหกิจขนาดย่อยและขนาดย่อม

จากการทบทวนวรรณกรรมร่วมกับการจัดประชุมร่วมกับผู้ทรงคุณวุฒิ โครงการพัฒนาดัชนีชี้วัดศักยภาพและสภาพการเติบโตของวิสาหกิจขนาดย่อยและขนาดย่อมนี้ได้กำหนดให้ดัชนีศักยภาพและโอกาสในการเติบโตของวิสาหกิจขนาดย่อยและขนาดย่อมแบ่งออกเป็น 4 มิติ (Dimension) ได้แก่

1. มิติปัจจัยพื้นฐานของกิจการ (Factor Dimension) ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่
 - 1.1 เงินทุนสำรองของกิจการ โดยมีตัวชี้วัดคือ จำนวนวันที่อยู่ได้โดยใช้เงินทุนสำรองหากกิจการไม่มีรายได้เข้ามา
 - 1.2 ปัจจัยการผลิตที่จำเป็น โดยมีตัวชี้วัดคือ แรงงานมีทักษะการตลาด แรงงานมีทักษะเทคโนโลยี และวัตถุดิบและปัจจัยการผลิตที่จำเป็น
 - 1.3 การมีเงินกู้ยืมระบบ โดยมีตัวชี้วัดคือ สถานการณ์การมีเงินกู้ยืมระบบ
2. มิติคุณลักษณะของผู้ประกอบการ (Attribute Dimension) ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่
 - 2.1 ความรู้และทักษะด้านการเงินและกฎหมาย โดยมีตัวชี้วัดคือ คำถามประเมินความรู้และทักษะด้านการเงินและกฎหมายจำนวน 7 ข้อ
 - 2.2 ความรู้และทักษะด้านการตลาด โดยมีตัวชี้วัดคือ คำถามประเมินความรู้และทักษะด้านการตลาดจำนวน 5 ข้อ
 - 2.3 ความรู้และทักษะด้านการดำเนินงาน โดยมีตัวชี้วัดคือ คำถามประเมินความรู้และทักษะด้านการดำเนินงานจำนวน 4 ข้อ
 - 2.4 ทักษะคิดต่อการเปลี่ยนแปลง โดยมีตัวชี้วัดคือ คำถามประเมินทักษะคิดต่อการเปลี่ยนแปลงจำนวน 11 ข้อ
 - 2.5 ความคิดสร้างสรรค์ทางธุรกิจ โดยมีตัวชี้วัดคือ การคิดวิธีการใหม่ๆ ในการพัฒนาสินค้าหรือบริการต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ การรุกตลาดค่อนข้างรุนแรงและจริงจัง การเป็นผู้นำในการออกสินค้าหรือบริการ และการหาพันธมิตรทางธุรกิจและพัฒนาเครือข่ายอย่างต่อเนื่อง
 - 2.6 การเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร โดยมีตัวชี้วัดคือ สถานภาพการเข้าถึงและรับทราบข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์
3. มิติการดำเนินงานของกิจการ (Operation Dimension) ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่
 - 3.1 การทำบัญชี โดยมีตัวชี้วัดคือ รูปแบบการจัดทำบัญชีและงบการเงิน
 - 3.2 การทำธุรกิจออนไลน์ โดยมีตัวชี้วัดคือ การทำธุรกิจผ่านระบบออนไลน์และการรับชำระเงินระบบออนไลน์/โมบาย
 - 3.3 การนำเสนอผลิตภัณฑ์ใหม่ โดยมีตัวชี้วัดคือ ความถี่ในการนำเสนอสินค้าและบริการใหม่
 - 3.4 สัดส่วนลูกค้าประจำ โดยมีตัวชี้วัดคือ ร้อยละของลูกค้าประจำต่อลูกค้าทั้งหมด
 - 3.5 สถานะทางการเงิน โดยมีตัวชี้วัดคือ สภาพคล่องของกิจการและความสามารถในการชำระหนี้
4. มิติผลประกอบการของกิจการ (Performance Dimension) ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่
 - 4.1 ความสามารถในการทำกำไร โดยมีตัวชี้วัดคือ อัตรากำไรสุทธิ
 - 4.2 แนวโน้มของผลกำไร โดยมีตัวชี้วัดคือ การเติบโตของกำไรสุทธิในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา การเปลี่ยนแปลงกำไรเมื่อเทียบกับไตรมาสที่ผ่านมา และการเปลี่ยนแปลงกำไรเมื่อเทียบกับไตรมาสเดียวกันในปีที่ผ่านมา
 - 4.3 แนวโน้มของยอดขาย โดยมีตัวชี้วัดคือ การเติบโตของยอดขายในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา การเปลี่ยนแปลงยอดขายเมื่อเทียบกับไตรมาสที่ผ่านมา การเปลี่ยนแปลงยอดขายเมื่อเทียบกับไตรมาสเดียวกันในปีที่ผ่านมา
 - 4.4 มุมมองต่อผลการดำเนินงาน โดยมีตัวชี้วัดคือ มุมมองที่มีต่อผลการดำเนินงานในปัจจุบัน

ดัชนีศักยภาพและโอกาสในการเติบโตของวิสาหกิจขนาดย่อยและขนาดย่อม รวมทั้งดัชนีย่อยทั้ง 4 มิติที่ได้จากการคำนวณจะมีค่าอยู่ระหว่าง 0 ถึง 1 ทั้งการแปลผลจะอ้างอิงตามแนวทางของดัชนีการพัฒนามนุษย์ HDI (UNDP, 2021) นั่นคือ

- ดัชนีมีค่า 0.800 หรือมากกว่า หมายถึง มีศักยภาพและโอกาสเติบโตในระดับสูงมาก
- ดัชนีมีค่า 0.700 – 0.799 หมายถึง มีศักยภาพและโอกาสเติบโตในระดับสูง
- ดัชนีมีค่า 0.550 – 0.699 หมายถึง มีศักยภาพและโอกาสเติบโตในระดับปานกลาง
- ดัชนีมีค่าต่ำกว่า 0.550 หมายถึง มีศักยภาพและโอกาสเติบโตในระดับต่ำ

ดัชนีศักยภาพและโอกาสในการเติบโต ไตรมาสที่ 1 ปี พ.ศ. 2564

จากการสำรวจข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดย่อยและขนาดย่อมจำนวน 507 ราย ไตรมาสที่ 1 พ.ศ. 2564 พบว่าผู้ประกอบการส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง โดยมีสัดส่วนมากกว่าร้อยละ 67 ของจำนวนทั้งหมด นอกจากนี้ยังพบว่าส่วนใหญ่มีการศึกษาสูงสุดในระดับมัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 34.03 ของจำนวนทั้งหมด โดยผู้ประกอบการโดยเฉลี่ยมีอายุเท่ากับ 44.30 ปี และกิจการโดยเฉลี่ยมีอายุเท่ากับ 10.46 ปี เมื่อพิจารณาภาคการผลิต พบว่าผู้ประกอบการส่วนใหญ่อยู่ในภาคบริการ คิดเป็นร้อยละ 43.07 ของจำนวนทั้งหมด เมื่อพิจารณารูปแบบของกิจการ พบว่าผู้ประกอบการเกือบทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 89.29 อยู่ในรูปของบุคคลธรรมดา โดยมีผู้ประกอบการเพียงร้อยละ 0.84 ที่อยู่ในรูปของบริษัทจำกัด เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบขนาดของวิสาหกิจ พบว่ากิจการส่วนใหญ่เป็นวิสาหกิจขนาดย่อย คิดเป็นร้อยละ 87.61 ของจำนวนทั้งหมด โดยมีวิสาหกิจขนาดย่อมเพียงร้อยละ 12.39

จากการคำนวณดัชนีปัจจัยพื้นฐานของกิจการ ดัชนีคุณลักษณะของผู้ประกอบการ ดัชนีการดำเนินงานของกิจการ ดัชนีผลประกอบการของกิจการ และดัชนีศักยภาพและโอกาสในการเติบโต สามารถสรุปได้ดังนี้

1. ดัชนีปัจจัยพื้นฐานของกิจการมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.4085
2. ดัชนีคุณลักษณะของผู้ประกอบการมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.3226
3. ดัชนีการดำเนินงานของกิจการมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.5169
4. ดัชนีผลประกอบการของกิจการมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.3043
5. ดัชนีศักยภาพและโอกาสในการเติบโตมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.3550

จากดัชนีศักยภาพและโอกาสในการเติบโตที่ได้จากการคำนวณ สรุปได้ว่าผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดย่อยและขนาดย่อมกลุ่มตัวอย่างมีปัญหาด้านผลประกอบการมากที่สุด ในขณะที่มีความพร้อมมากที่สุด ในด้านการดำเนินงานของกิจการ และดัชนีศักยภาพและโอกาสในการเติบโตสะท้อนว่า ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดย่อยและขนาดย่อมกลุ่มตัวอย่างมีศักยภาพและโอกาสในการเติบโตในระดับต่ำเท่านั้น และจากการจัดกลุ่มกิจการวิสาหกิจขนาดย่อยและขนาดย่อมตามระดับศักยภาพและโอกาสในการเติบโตตามเกณฑ์ของ HDI พบว่ากิจการวิสาหกิจขนาดย่อยและขนาดย่อมส่วนใหญ่ กว่าร้อยละ 90 ของจำนวนทั้งหมดมีศักยภาพและโอกาสในการเติบโตในระดับต่ำ โดยมีกิจการร้อยละ 8.19 1.05 และ 0.63 ของจำนวนทั้งหมด ที่มีศักยภาพและโอกาสในการเติบโตในระดับปานกลาง สูง และสูงมาก ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบระหว่างวิสาหกิจขนาดย่อยและวิสาหกิจขนาดย่อม จะเห็นได้อย่างชัดเจนว่าวิสาหกิจขนาดย่อมมีศักยภาพและโอกาสในการเติบโตสูงกว่าวิสาหกิจขนาดย่อยอย่างชัดเจน โดยค่าเฉลี่ยของดัชนีศักยภาพและโอกาสในการเติบโตของวิสาหกิจขนาดย่อยมีค่าเพียง 0.3435 ในขณะที่ค่าเฉลี่ยของวิสาหกิจ

ขนาดย่อมมีค่าเท่ากับ 0.4362 เมื่อพิจารณาตามระดับศักยภาพและโอกาสในการเติบโต พบว่ากิจการวิสาหกิจขนาดย่อยส่วนใหญ่กว่าร้อยละ 92 ของวิสาหกิจขนาดย่อยทั้งหมดมีศักยภาพและโอกาสในการเติบโตในระดับต่ำ โดยมีเพียงร้อยละ 6.47 0.96 และ 0.48 ที่มีศักยภาพและโอกาสในการเติบโตในระดับปานกลาง สูง และสูงมาก ตามลำดับ ในทางตรงกันข้าม มีวิสาหกิจขนาดย่อมเพียงร้อยละ 76.27 ที่มีศักยภาพและโอกาสในการเติบโตในระดับต่ำ ในขณะที่มีวิสาหกิจขนาดย่อมร้อยละ 20.34 1.69 และ 1.69 ของวิสาหกิจขนาดย่อมทั้งหมด ที่มีศักยภาพและโอกาสในการเติบโตในระดับปานกลาง สูง และสูงมาก ตามลำดับ

จากการศึกษาเปรียบเทียบระดับศักยภาพและโอกาสในการเติบโตจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่าผู้ประกอบการที่มีการศึกษาต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษาว่าร้อยละ 98 มีศักยภาพและโอกาสในการเติบโตในระดับต่ำ โดยมีค่าเฉลี่ยของดัชนีศักยภาพและโอกาสในการเติบโตเท่ากับ 0.3011 ในขณะที่ผู้ประกอบการที่มีการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรีร้อยละ 80 มีศักยภาพและโอกาสในการเติบโตในระดับต่ำ โดยมีค่าเฉลี่ยของดัชนีศักยภาพและโอกาสในการเติบโตเท่ากับ 0.4374

นอกจากนี้ยังพบว่ากิจการที่เป็นบุคคลธรรมดาและกิจการที่เป็นนิติบุคคลมีระดับศักยภาพและโอกาสในการเติบโตแตกต่างกันเป็นอย่างมาก โดยได้พบว่า กิจการที่มีรูปแบบเป็นบุคคลธรรมดาว่าร้อยละ 92 มีศักยภาพและโอกาสในการเติบโตในระดับต่ำ โดยมีค่าเฉลี่ยของดัชนีศักยภาพและโอกาสในการเติบโตเท่ากับ 0.3461 ในขณะที่ กิจการที่มีรูปแบบเป็นบริษัทจำกัดกว่าร้อยละ 50 มีศักยภาพและโอกาสในการเติบโตในระดับปานกลาง และไม่มีกิจการใดที่มีศักยภาพและโอกาสในการเติบโตในระดับต่ำ โดยมีค่าเฉลี่ยของดัชนีศักยภาพและโอกาสในการเติบโตสูงถึง 0.6976 และจากการพิจารณาเปรียบเทียบระดับศักยภาพและโอกาสในการเติบโตจำแนกตามภาคการผลิต พบว่ากิจการในภาคการผลิตสินค้าเกษตรแปรรูปมีระดับศักยภาพและโอกาสในการเติบโตสูงสุด โดยมีค่าเฉลี่ยของดัชนีระดับศักยภาพและโอกาสในการเติบโตเท่ากับ 0.4719

ดัชนีศักยภาพและโอกาสในการเติบโต ไตรมาสที่ 2 ปี พ.ศ. 2564

จากการสำรวจข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดย่อยและขนาดย่อมจำนวน 502 ราย ในช่วงไตรมาสที่ 2 ปี พ.ศ. 2564 พบว่าผู้ประกอบการส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง โดยมีสัดส่วนเท่ากับ ร้อยละ 66.33 ของจำนวนทั้งหมด ส่วนใหญ่มีการศึกษาสูงสุดในระดับมัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 35.86 ของจำนวนทั้งหมด โดยเฉลี่ยมีอายุเท่ากับ 44.01 ปี ในขณะที่กิจการโดยเฉลี่ยมีอายุเท่ากับ 10.19 ปี เมื่อพิจารณาภาคการผลิต พบว่าผู้ประกอบการส่วนใหญ่อยู่ในภาคบริการ คิดเป็นร้อยละ 43.23 ของจำนวนทั้งหมด เมื่อพิจารณารูปแบบของกิจการ พบว่าผู้ประกอบการเกือบทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 93.23 อยู่ในรูปของบุคคลธรรมดา โดยมีผู้ประกอบการเพียงร้อยละ 1.59 ที่อยู่ในรูปของบริษัทจำกัด ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบขนาดของวิสาหกิจ พบว่ากิจการส่วนใหญ่เป็นวิสาหกิจขนาดย่อย คิดเป็นร้อยละ 85.26 ของจำนวนทั้งหมด โดยมีวิสาหกิจขนาดย่อมเพียงร้อยละ 14.74 ของจำนวนทั้งหมดเท่านั้น

จากการคำนวณดัชนีปัจจัยพื้นฐานของกิจการ ดัชนีคุณลักษณะของผู้ประกอบการ ดัชนีการดำเนินงานของกิจการ ดัชนีผลประกอบการของกิจการ และดัชนีศักยภาพและโอกาสในการเติบโต สามารถสรุปได้ดังนี้

1. ดัชนีปัจจัยพื้นฐานของกิจการมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.3813
2. ดัชนีคุณลักษณะของผู้ประกอบการมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.3052
3. ดัชนีการดำเนินงานของกิจการมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.5343
4. ดัชนีผลประกอบการของกิจการมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.2970
5. ดัชนีศักยภาพและโอกาสในการเติบโตมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.3794

จากค่าดัชนีย่อยทั้ง 4 มิติที่ได้จากการคำนวณ สามารถสรุปได้ว่า ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดย่อย และขนาดย่อมกลุ่มตัวอย่างมีปัญหาด้านผลประกอบการมากที่สุด ในขณะที่มีความพร้อมมากที่สุดในด้านการดำเนินงานของกิจการ ในขณะที่ดัชนีศักยภาพและโอกาสในการเติบโตสะท้อนว่า ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดย่อยและขนาดย่อมกลุ่มตัวอย่างมีศักยภาพและโอกาสในการเติบโตในระดับต่ำเท่านั้น และเมื่อพิจารณาจัดกลุ่มกิจการวิสาหกิจขนาดย่อยและขนาดย่อมตามระดับศักยภาพและโอกาสในการเติบโตตามเกณฑ์ของ HDI พบว่ากิจการวิสาหกิจขนาดย่อยและขนาดย่อมส่วนใหญ่ กว่าร้อยละ 90 ของจำนวนทั้งหมดมีศักยภาพ และโอกาสในการเติบโตในระดับต่ำ โดยมีกิจการร้อยละ 8.96 1.20 และ 0.40 ของจำนวนทั้งหมด ที่มีศักยภาพและโอกาสในการเติบโตในระดับปานกลาง สูง และสูงมาก ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบระหว่างวิสาหกิจขนาดย่อยและวิสาหกิจขนาดย่อม จะเห็นได้อย่างชัดเจนว่า วิสาหกิจขนาดย่อมมีศักยภาพและโอกาสในการเติบโตสูงกว่าวิสาหกิจขนาดย่อย โดยจะเห็นได้ว่าค่าเฉลี่ยของดัชนีศักยภาพและโอกาสในการเติบโตของวิสาหกิจขนาดย่อยมีค่าเพียง 0.3729 ในขณะที่ค่าเฉลี่ยของวิสาหกิจขนาดย่อมมีค่าเท่ากับ 0.4175 และเมื่อพิจารณาตามระดับศักยภาพและโอกาสในการเติบโต พบว่ากิจการวิสาหกิจขนาดย่อยส่วนใหญ่กว่าร้อยละ 92 ของวิสาหกิจขนาดย่อยทั้งหมดมีศักยภาพและโอกาสในการเติบโตในระดับต่ำ โดยมีเพียงร้อยละ 7.01 0.93 และ 0.23 ที่มีศักยภาพและโอกาสในการเติบโตในระดับปานกลาง สูง และสูงมาก ตามลำดับ ในทางตรงกันข้าม มีวิสาหกิจขนาดย่อมเพียงร้อยละ 75.68 ที่มีศักยภาพและโอกาสในการเติบโตในระดับต่ำ ในขณะที่มีวิสาหกิจขนาดย่อมร้อยละ 20.27 2.70 และ 1.35 ของวิสาหกิจขนาดย่อมทั้งหมด ที่มีศักยภาพและโอกาสในการเติบโตในระดับปานกลาง สูง และสูงมาก ตามลำดับ

จากการศึกษาเปรียบเทียบระดับศักยภาพและโอกาสในการเติบโตจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ระดับการศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่กำหนดระดับศักยภาพและโอกาสในการเติบโตของผู้ประกอบการ โดยผู้ประกอบการที่มีการศึกษาต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษาทุกรายมีศักยภาพและโอกาสในการเติบโตในระดับต่ำ โดยมีค่าเฉลี่ยของดัชนีศักยภาพและโอกาสในการเติบโตเท่ากับ 0.3038 ในทางตรงกันข้าม ผู้ประกอบการที่มีการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรีร้อยละ 79.52 มีศักยภาพและโอกาสในการเติบโตในระดับต่ำ โดยมีค่าเฉลี่ยของดัชนีศักยภาพและโอกาสในการเติบโตเท่ากับ 0.4310

จากการศึกษาเปรียบเทียบระดับศักยภาพและโอกาสในการเติบโตจำแนกตามรูปแบบของกิจการ พบว่ากิจการที่เป็นบุคคลธรรมดาและกิจการที่เป็นนิติบุคคลมีระดับศักยภาพและโอกาสในการเติบโตแตกต่างกันเป็นอย่างมาก โดยได้พบว่า กิจการที่มีรูปแบบเป็นบุคคลธรรมดา กว่าร้อยละ 92 มีศักยภาพและโอกาสในการเติบโตในระดับต่ำ โดยมีค่าเฉลี่ยของดัชนีศักยภาพและโอกาสในการเติบโตเท่ากับ 0.3690 ในขณะที่กิจการที่มีรูปแบบเป็นบริษัทจำกัดกว่าร้อยละ 50 มีศักยภาพและโอกาสในการเติบโตในระดับปานกลาง และมีเพียงร้อยละ 25 ที่มีศักยภาพและโอกาสในการเติบโตในระดับต่ำ โดยมีค่าเฉลี่ยของดัชนีศักยภาพและโอกาสในการเติบโตสูงถึง 0.6493 จากการพิจารณาเปรียบเทียบระดับศักยภาพและโอกาสในการเติบโตจำแนกตามภาคการผลิต พบว่ากิจการในภาคการผลิตสินค้าเกษตรแปรรูปมีระดับศักยภาพและโอกาสในการเติบโตสูงกว่ากิจการภาคการผลิต การบริการ และการค้าส่งค้าปลีก โดยมีค่าเฉลี่ยของดัชนีระดับศักยภาพและโอกาสในการเติบโตเท่ากับ 0.4648

ข้อเสนอแนะในการใช้ประโยชน์สำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(1) สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) สามารถใช้ดัชนีศักยภาพและโอกาสในการเติบโตของวิสาหกิจขนาดย่อยและขนาดย่อมในโครงการนี้เพื่อวัดและประเมินศักยภาพและโอกาสในการเติบโตของวิสาหกิจขนาดย่อยและขนาดย่อมในประเทศไทย โดยอาจทำการสำรวจเป็นรายไตรมาส แยก

เป็นรายจังหวัด และขยายการสำรวจให้มีกลุ่มตัวอย่างขนาดใหญ่ขึ้น โดยกำหนดให้ศูนย์ One Stop Service ในแต่ละจังหวัดทำหน้าที่ในการสำรวจข้อมูล ทั้งนี้ สสว. ในส่วนกลางควรทำหน้าที่พัฒนาฐานข้อมูลวิสาหกิจ ขนาดย่อยและขนาดย่อมในแต่ละจังหวัด และระบบการจัดเก็บข้อมูลแบบออนไลน์เพื่อให้สะดวกต่อการสำรวจ ข้อมูล รวมทั้งพัฒนาโปรแกรมคำนวณดัชนีศักยภาพและโอกาสในการเติบโต เพื่อให้การเผยแพร่ดัชนีศักยภาพ และโอกาสในการเติบโตของวิสาหกิจขนาดย่อยและขนาดย่อมรายไตรมาสเป็นอย่างรวดเร็วและทันต่อ เหตุการณ์ นอกจากนี้ สสว. ยังสามารถใช้ข้อมูลดัชนีศักยภาพและโอกาสในการเติบโตที่ได้จากการทำสำรวจใน การกำหนดกิจกรรมและโครงการส่งเสริมและสนับสนุนวิสาหกิจขนาดย่อยและขนาดย่อมที่เหมาะสมสำหรับ วิสาหกิจขนาดย่อยและขนาดย่อมในแต่ละพื้นที่ได้อีกด้วย

(2) กระทรวงการคลัง โดยเฉพาะกรมสรรพากร และสถาบันการเงินเฉพาะกิจ ได้แก่ ธนาคารออมสิน ธนาคาร SME และ บริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.) สามารถใช้งานข้อมูลดัชนีศักยภาพ และโอกาสในการเติบโตของวิสาหกิจขนาดย่อยและขนาดย่อมในการกำหนดนโยบายส่งเสริมที่เหมาะสมกับ วิสาหกิจขนาดย่อยและขนาดย่อม โดยเฉพาะนโยบายเกี่ยวกับการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี การจัดหาสินเชื่อ ดอกเบี้ยต่ำ และการให้การค้ำประกันสินเชื่อ นอกจากนี้ยังสามารถใช้ข้อมูลดัชนีศักยภาพและโอกาสในการ เติบโตในการส่งเสริมในด้านการให้ความรู้และพัฒนาทักษะที่จำเป็นให้แก่ผู้ประกอบการ โดยเฉพาะด้าน กฎหมายภาษี การเงิน และการบัญชี ตลอดจนการให้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อวิสาหกิจขนาดย่อยและ ขนาดย่อม

(3) กระทรวงพาณิชย์ ซึ่งมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กรมพัฒนาธุรกิจการค้าและกรมทรัพย์สินทาง ปัญญา รวมทั้งกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย หอการค้าไทย และสภาหอการค้า แห่งประเทศไทย สามารถใช้งานข้อมูลดัชนีศักยภาพและโอกาสในการเติบโตของวิสาหกิจขนาดย่อยและ ขนาดย่อมในการกำหนดแนวทางในการให้ความรู้และพัฒนาทักษะที่จำเป็นให้แก่ผู้ประกอบการ โดยเฉพาะ ด้านกฎหมายธุรกิจ ด้านการตลาด การบริหารจัดการ การผลิต การจัดการทรัพยากรมนุษย์ การพัฒนา มาตรฐานคุณภาพ การบัญชี การจัดทำแผนธุรกิจ การทำธุรกิจออนไลน์ การออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ และบรรจุภัณฑ์ การลงทุน และทรัพย์สินทางปัญญา ตลอดจนการให้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อวิสาหกิจ ขนาดย่อยและขนาดย่อม

(4) สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) สามารถใช้งานข้อมูลดัชนีศักยภาพ และโอกาสในการเติบโตของวิสาหกิจขนาดย่อยและขนาดย่อมในการกำหนดแนวทางในการให้ความรู้และ พัฒนาทักษะในด้านการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การวิจัยและพัฒนา ให้แก่ผู้ประกอบการ ตลอดจน การให้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อวิสาหกิจขนาดย่อยและขนาดย่อม